

Airbnb voor boerenzwaluwen in Roeselare

Al jarenlang volgen we met Natuurpunt Mandelstreek het broedsucces op bij boeren- en huiszwaluwen in het Roeselaarse. Dat doen we in samenwerking met de stad, die de eigenaars daarvoor een financieel ruggensteuntje geeft in het kader van haar biodiversiteitsbeleid. Met een ploeg vrijwilligers doen we controles overal waar er broedgevallen worden gemeld.

Het is een verhaal van vallen en opstaan: het succes met kunstnesten bij huiszwaluwen wordt gecounterd door de gestage afname van het aantal boerenzwaluwen in het buitengebied. Maar zelfs daar vind je soms een welkome opsteker.

In een familiaal landbouwbedrijf langs de Groenestraat telden we enkele jaren geleden 5 bezette nesten, vooral in de koeienstallen en op een aangrenzende lege zolder. De vogels hebben het er naar hun zin, want bij ongunstig weer kunnen ze nog steeds op voedseljacht in een grote, vrij toegankelijke machineloods. De zwaluwen boeren goed en het aantal broedpaartjes steeg vorig jaar tot een verrassende 14 koppels, die in de hete zomer meerdere nesten grootbrachten. De landbouwfamilie is terecht trots op hun 'huis'kolonie.

Dat het wel en wee van de vogels hen nauw aan het hart ligt, bewijst een telefoontje op 17 november. Of ik eens kon komen kijken? Er toerden weer zwaluwen rond die kwamen slapen in de stallingen. Benieuwd ging ik de volgende avond langs. Dat er de dagen voordien een aantal zwaluwen hun intrek had genomen, daar bestond geen twijfel over. De bewoners kennen die maar al te goed. Maar ofwel zaten ze die avond goed verstopt, ofwel waren ze overdag toch aan de grote

De huiszwaluwen namen hun intrek in dit berghok tijdens verbouwingswerken, toen de deur verwijderd was. Dankzij dit ingenieuze zwaluwenluik kunnen ze blijven terugkeren om hier te broeden.

trek zuidwaarts begonnen. Dat was toch even een ontgoocheling. Geen idee ook of het over eigen broedvogels of jongen ging, dan wel over toevallige passanten die wel erg laat op het jaar nog onderweg waren.

Dit deed me denken aan een viertal boerenzwaluwen die enkele jaren geleden succesvol overwinterden in het Kortrijkse, vlak bij een waterzuiveringsstation. Daar vonden ze de ganse winter een gedekte tafel.

Bij een ander gastgezin, Jan en Lieve Ternest-Vandaele, kwam in 2015 voor het eerst een koppel zwaluwen succesvol een nest jongen grootbrengen. In een bijgebouwtje, dat tegen de woning aanleunt, was de deur omwille van terraswerkzaamheden tijdelijk weggenomen. De zwaluwen konden er dus meteen hun intrek nemen.

Onder het nestkommetje, dat boven op een daglichtlamp was gemetst, werd al gauw een brede mestplank opgehangen om fietsen en tuingerief mestvrij te houden. Het jaar daarop dubbel bingo, want nog steeds opendeurdagen en dus weer zwaluwfeest. Een opsteker blijkt ook de tuinvijver vlakbij, waar de bewoners tijdens een aperootje vaak genieten van overscherende zwaluwen die er ook een slok of een vluchtig plonsbad komen nemen.

Maar het berghok kon niet vrij toegankelijk blijven. Dus boog Jan zich in de winter van 2018 over een meer duurzame oplossing: een stevige buitendeur met zwaluwluik. De nieuwe deur kwam in de hengsels en vanaf maart vorig jaar werd het luik naar beneden geklapt: het spannende wachten kon beginnen.

Pasen 2019: op reis kregen ze geen eieren, wel het berichtje van hun broer met huistoezicht dat er een eerste zwaluw was langsgelkomen, of misschien wel teruggekeerd. Maar blijvende vestiging? Het broedseizoen kwam laat op gang, maar het zwaluwluik deed uiteindelijk precies waar het voor bedoeld was. Twee koppels brachten er met succes twee stellen jongen groot. Missie over de ganse lijn geslaagd. Hoera voor de vindingrijkheid van dit gastgezin!

Vanaf oktober ging het luik weer op slot. Ondertussen hangen er al vier zwaluwnestkommetjes tegen het gebinte, waarvan eentje werd overgenomen en aangepast door een winterkoninkje: een cohousingsproject of kangoeroewoning? Nu dui men voor dit jaar...

Tekst & foto's: Piet Desmet